

INTERNE RETNINGSLINJER FOR VURDERING OG UT BETALING TIL SELVSTENDIGE NÆRINGSDRIVENDE (LØNN ELLER NÆRING)

Fastsatt av høyskoleledelsen 08.06.2009 og gjort gjeldende fra samme dato.

Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet ber i brev av 14.03.2008 (referanse 200801873-/SD) om at alle universiteter og høyskoler påser at det foreligger skriftlige rutiner for vurdering og utbetaling til selvstendige næringsdrivende.

Retningslinjene utfyller de overordnede bestemmelsene i "Hovedregler for økonomiforvaltningen ved KHiO" og "Innkjøpsreglement for KHiO" når det gjelder utbetaling av lønn og kjøp av tjenester.

Se også brosjyre "Arbeidstaker eller næringsdrivende" på <http://www.skatteetaten.no/Templates/Brosjyre.aspx?id=57458&epslanguage=NO> med henvisning til og fortolkning av lover som omhandler trygderegler, regler for arbeidsmiljø, ferie, yrkesskadde, skatt og merverdiavgift.

Hovedregler:

- Hovedprinsipp hos KHiO som statlig utdanningsinstitusjon er at alt ordinært arbeid anses å være et arbeidsgiver–arbeidstaker forhold, og skal av den grunn inngås som vanlig arbeidsavtale med utbetaling som lønn. Det innebærer skattemessig innberetning og gjennomføring av forskuddstrekk. Med ordinært arbeid forstås bl.a. alt som er timeplanfestet/studiepoenggivende inklusive undervisningsaktivitet som Etter- og Videreutdanning (EVU).
- Ansatte ved KHiO kan aldri påta seg oppdrag eller annet arbeid for KHiO som selvstendig næringsdrivende.

Generelle unntak:

- Ligningspraksis sier at utlendinger som har ett enkeltstående oppdrag på 1-3 dager i ligningsåret er unntatt for skatteplikt. KHiO har med bakgrunn i dette lagt seg på en praksis hvor disse kan opptre som selvstendig næringsdrivende og levere faktura med organisasjonsnummer eller tilsvarende gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt. En utenlandsk gjesteforeleser kan ha flere 3-dagers opphold i Norge i løpet av samme inntektsår uten at skatteplikt inntreder såfremt disse forelesningene er frittstående (ikke fortsettelse fra en tidligere).
- Ved kjøp av og/eller presentasjon av eget åndsverk/kunstnerisk verk.
- Firma hvor næringsvirksomheten er å holde foredrag, og hvor disse foredragene er frittstående og utgjør en liten del av det totale og timeplanfestede undervisningsomfanget/emnet.

Krav til dokumentasjon:

Ved tilfeller der en gjør unntak fra hovedregelen og behandler et engasjement som næring **SKAL** vedlagte skjema "Vurdering ved utbetaling for tjenester til enkeltpersonforetak lønn eller næring" fylles ut og vedlegges faktura som underlagsdokumentasjon ved utbetaling. Vurderingen skal skje i forkant før evt bindende avtale inngås og bekreftes av person med delegert budsjettansvar/bestillingsrett.

Ved inngåelse av kontrakt om time-/gjestelærere (som næring) og kjøp av andre tjenester knyttet til den ordinære undervisningsaktiviteten skal signert vurderingsskjema legges ved *bestillingsskjema* fra studieleder. Til hjelp ved vurderingen er det laget en intern veileder med en generell forhåndsvurdering av ulike typer arbeidsoppdrag mht om dette kan vurderes som næring eller ikke (vedlagt). Oversikten er imidlertid ikke uttømmende og det gjøres spesielt oppmerksom på at det uansett skal gjøres en konkret vurdering i det enkelte tilfelle der hvor det fremgår at næring *kan vurderes*. Ved behov for bistand ta kontakt med koordinator på fakultetet eller controller på fellesområdet.

Ved utbetaling som lønn skal utført arbeid dokumenteres med timelister i henhold til forskrift til bokføringsloven §5-6. Vekting og antall timer inklusive vekting i tillegg til lønnstrinn skal spesifiseres på kontrakt. Som arbeidstaker/ansatt beregnes og utbetales feriepengene i tillegg til avtalt timelønn.

Særskilt om dekning av reiseutgifter:

Er utbetalingen vurdert som næringsinntekt, skal fakturaen også omfatte evt. reisekostnader. Reiseregning kan derfor ikke leveres i tillegg til faktura. Næringsdrivende har ikke anledning til å kjøpe flybilletter, hotellopphold etc. for KHiOs regning.

Veiledende vurdering av forskjellige typer arbeidsoppgaver og -oppdrag:

Repetitør (dans og teater)   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: repetitør er ikke faglig ansvarlig for gjennomføring av undervisning, faglærer er ansvarlig. Repetitør er en tilleggstjeneste for å gjennomføre undervisningen.
Coaching opera   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: en coach spiller en mer sentral rolle enn en repetitør, og opptrer oftest i et en-til-en-forhold med studenten som en del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Regissør – innstudering som del av undervisning   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: produksjoner som innleide regissører medvirker i inngår som en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Regissør – kjøp av ferdig regi/kunstnerisk verk   * Lønn = kan vurderes * Næring = Hovedregel * Vurdering: en regissør kan levere en regi som er utviklet en annen plass, KHiO kjøper regien og ikke et pedagogisk opplegg og da behandles dette normalt som næring (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Koreografi – innstudering som del av undervisning   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: innstudering inngår som en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning og skal behandles som lønn.
Koreografi – kjøp av ferdig koreografi/kunstnerisk verk   * Lønn = kan vurderes * Næring = Hovedregel * Vurdering: en koreograf kan levere en koreografi/kunstnerisk verk som andre innstuderer, og da behandles dette normalt som næring (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Scenografi – kjøp av kompetanse som del av undervisning   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet og produksjonen inngår som en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Scenografi – kjøp av ferdig scenografi/kunstnerisk verk   * Lønn = kan vurderes * Næring = Hovedregel * Vurdering: en scenograf kan levere en ferdig scenografi som andre følger, og da behandles dette normalt som næring (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Scenekunstnere som medvirker i oppsetninger (dansere, sangere, skuespillere, musikere, dirigenter mv.)   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: oppsetningene er timeplanfestet, men innleide dansere medvirker i en forestilling som innstudies av andre.
Fysioterapi – undervisning   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet og aktiviteten inngår som en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Fysioterapi – fysikalsk behandling   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: næring kan vurderes hvis næringsvirksomheten til firmaet er å gi fysikalsk behandling.
Kurator   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: en kurator plasserer kunstverkene i ett galleri/realiserer sluttproduktet i en offentlighet i forbindelse med avgangsutstillingene. Kuratoren har en rekke møter med studentene uten at dette erstatter hovedveileders kunstnerisk-pedagogiske ansvar for studentenes arbeid.
Foredrag utenom undervisningsprogram. Eks.: Åpent Forum   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: foredraget er ikke timeplanfestet og gir ikke studiepoeng, og er åpent for offentligheten.

Aktmodeller   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: næring kan vurderes da en aktmodell ikke er faglig ansvarlig for gjennomføring av undervisning (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt). En aktmodell er en tilleggsteneste for å gjennomføre undervisningen.
Etableringsseminar   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: næring kan vurderes hvis næringsvirksomheten til firmaet er å holde foredrag/kurs.
Veiledning av studenter   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: veiledning inngår som del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Veiledning av stipendiater   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet, men den innleide utfører et bestemt oppdrag som ikke er en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning og næring kan i helt spesielle tilfeller vurderes (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Sakkyndig komité stipendiater   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet, men den innleide utfører et bestemt oppdrag som ikke er en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning og næring kan i helt spesielle tilfeller vurderes (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Kompetansevurdering ved ansettelser og opprykk   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet, men den innleide utfører et bestemt oppdrag som ikke er en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning og næring kan i helt spesielle tilfeller vurderes (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Opptakskomite   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet, men den innleide utfører et bestemt oppdrag som ikke er en integrert del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning og næring kan i helt spesielle tilfeller vurderes (gitt at de generelle vilkår for næringsvirksomhet er oppfylt).
Sensur   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet.
Etterutdanning og videreutdanning som gir studiepoeng   * Lønn = JA * Næring = NEI * Vurdering: KHiO har instruksjonsmyndighet og aktiviteten inngår som del av timeplanfestet og studiepoenggivende undervisning.
Etterutdanning og videreutdanning som ikke gir studiepoeng   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: næring kan vurderes hvis næringsvirksomheten til firmaet er å holde foredrag/kurs.
Pensjonister   * Lønn = Hovedregel * Næring = kan vurderes * Vurdering: næring kan vurderes for pensjonister som innehar en helt spesiell kompetanse (og som utøver dette som sin næringsvirksomhet) avhengig av oppdragets art.

Betaling for tjenester utført for KHiO kan foregå på tre ulike måter:

Viktige sjekkpunkter for å vurdere om betaling for tjenester skal skje via Contempus eller SAP er følgende:

Kjennetegn	Lønn (lønnbilag) som innberettes og betales via lønnssystem (SAP)	Næring som innberettes og betales via lønnssyst. (SAP)	Næring hvor faktura betales via vårt elektroniske fakturabehandlingssyst. (Contempus)
Faktura fra aksjeselskap (AS)			X
Faktura fra foretak med flere ansvarlige eiere (ANS)			X
Faktura fra enkeltpersonforetak (en eier)		X	
Lønnsinntekt (timeliste)	X		

VURDERING VED BESTILLING AV TJENESTER FRA ENKELTPERSONFORETAK LØNN ELLER NÆRING?

Navn på foretak:	
Organisasjonsnummer	
Fakturanummer:	
Fakturadato:	

Sett kryss:

Sjekkpunkter	Lønn	Næring
Hvem har faglig instruksjonsmyndighet: KHiO → lønn Foretak → næring		
Hvem har administrativ instruksjonsmyndighet: KHiO → lønn Foretak → næring		
Hvem har risikoen dersom oppdraget ikke blir utført iht. til kontrakt? KHiO → lønn Foretak → næring		
Hvem dekker kostnader utover lønn ved utførelsen av oppdraget (lokaler, kontor, materialer, teknisk utstyr etc.) KHiO → lønn Foretak → næring		
Kan personen stille med andre enn seg selv? Ja → næring Nei → lønn		
Skal personen utføre et bestemt oppdrag som ikke bare er avgrenset i tid? Ja → næring Nei → lønn		
Har personen krav på flere oppdrag ved KHiO? Ja → lønn Nei → næring		
Har personen krav på betaling dersom oppdraget ikke utføres Ja → lønn Nei → næring		
Kan KHiO reklamere på arbeidet som er utført? Ja → næring Nei → lønn		

Tabellen er ikke uttømmende. Kriteriene må sees i sammenheng, ingen av dem er avgjørende alene. Det må foretas en helhetsvurdering. Vurdering gjøres ved bestilling og skal følge faktura.

Utfyllende opplysninger/Kommentarer:

Samlet sluttvurdering: (sett kryss enten i boks Lønn eller Næring)

Kategori iht. veiledende vurdering:	Lønn:	Næring:	Underskrift: